

Vojno poročilo 1194: STRAHOVANJE CIVILNEGA PREBIVALSTVA Pri včerajšnjih letalskih napadih je nasprotnik izgubil 8 letal

Vrhovno poveljstvo. Vojno poročilo 1194:
Sovražna letala so včeraj bombardirala Piso, Pescara, Salerno, Cosenzo in Catanzaro ter povzročila znatno škodo in številne žrtve med civilnim prebivalstvom; italski letalski in nemški lovelci so sestrelili štiri letala, obrambne baterije pa so zabile še tri druga letala.
Pri letalskem napadu, ki ga je izvršil sovražnik v bližini otoka San Maura (Gréja), je neko letalo, ki ga je zadel strel topništva kr. mornarice, padlo v morje.
General AMBROSIO.

Glas svetega očeta ob obletnici vojne

Vatikansko mesto, 2. sept. s. Nj. Svetost papež Pij XII. je včeraj naslovil ob 1. obletnici izbruh svetovne vojne sledečo radijsko poslanico na ves svet. Papež je govoril na radio v italijanščini po mikrofoni, ki je bil zvezan z vatikansko radijsko postajo.
»Danes so minila štiri leta od dneva, ko je izbruhnila najsrašnejša, najbolj uničevalna in rušilna vojna vseh časov, ki s strahom navdaja srca in duše vsega človeštva. Ko so se začeli kazati obrisi tega svetovnega požara, ki je grozil vsej veliki človeški družbi, smo Mi nekaj dni pred začetkom sovražnosti, 24. avgusta 1939., naslovili na vse oblasti in narode topli oklic in ponižno svarilo. Rekli smo, da se z mirom ne more nič izgubiti, vse pa lahko pokonča vojna. Naš glas je prišel do ušes, pa ni

razsvetlil duhov in ni ganil src. Duh nasilja je premagal duha usmiljenja in sodelovanja; to je bila zmaga, ki je bila prav za prav poraz. Danes, na predvečer 5. obletnice vojne, tudi tisti, ki so računali z naglimi vojnimi nastopi in ceneni zmagovitim mirom, ki so obratni pogledi znotraj in izven svoje domovine, ne čutijo drugega kot trpljenje in ne vidijo nič drugega kakor ruševine. Mnogi, katerih ušesa so ostala gluha za Naše besede, so se ob prežalostnem izkustvu in sedanjih prizorih naučili, kako je Naše svarilo in Naša slutnja uganila resničnost dogodkov, ki jih je prinesla bodočnost. Naše besede so privrele iz nepristranske ljubezni za vse narode brez izjeme in čuječe skrbi za njihovo dobro. Prav ista ljubezen in ista skrb Nas navdajata v tej težki in tegobni uri in polagata na Naše ustne besede, ki naj

prinesejo korist vsakomur, pa nikomur škodo. Medtem pa stalno prosimo Vsemogočnega Boga, da bi odprl njihova srca in jim razsvetlil um, prosimo Boga, v cigar rokaj je usoda trpečega človeštva. Po orjaških bitkah se zunanje okoliščine vojne približujejo svojemu vrhuncu. Nikdar svetopisemski izrek »Naučite se, vi zemeljski sodniki (PS. 2. X.) ni bil tako pereč in zgoč kakor ob tej uri, ko vsi občutijo sedanjo žalostno stvarnost. Vseposvoda se narodi poglabljajo vase in v oči, vprtimi v ruševine, razmišljajo. Prava modrost je bodriti jih, naj vedrže te preizkušnje. Ako bi jim jemali pogum, bi se reklo, da jih usodno zaslepimo. V vseh detajah se ljudska duša oddaljuje od češčenja nasilja in od strašne žetve smrti, kakor tudi od rušenja, katero zastušeno obsoja.

svetu ter vsem, ki se čutijo združene z nami in ljubezni in v delu za mir, naš očetovski apostolski blagoslov.
Velika množica se je odpravila k vatikanski baziliki, da bi pred zvočniki poslušala poslanico svetega očeta. Ko je šla iz cerkve, se je zbrala pred apostolsko palačo ter dolgo vzklikala svetmu očetu. Pij XII. je stopil k oknu svojega zasebnega stanovanja ter blagoslovil množico, ki mu je znova vzklikala.

Sklicanje bolgarskega parlamenta na izredno zasedanje
Sofija, 2. septembra. a. Predsednik bolgarske vlade Filov je včeraj popoldne sprejel predsednika parlamenta Kalfova in podpredsednika Kjosovanova. Na podlagi člena 151. ustave je bil podpisani ukaz, s katerim se sklicuje na izredno zasedanje parlamenta, in sicer za petek, 3. septembra, ob 10 popoldne.

Vroči boji divjalo zdaj na srednjem odseku

Sovjeti so včeraj znova izgubili 184 oklepnikov — Napad na Berlin in druge kraje je Angleže veljal 55 bombnikov — Pregled nemških pomorskih uspehov v mesecu avgustu

Hitlerjev glavni stan, 2. sept. s. Nemško vrhovno poveljstvo je včeraj objavilo tole uradno vojno poročilo:
Več sovražnikovih napadov proti postojankam romunskih čet ob kubanskem mostišču se je zrušilo.
Na bojišču zahodno od Miusa, zahodno od Harkova, na odseku pri Briljansku in Sevsku ter zahodno od Vjazme so se izjalovili številni sovjetski napadi, deloma v trdih bojih od moža do moža. Nemški protinapadi so potekali uspešno.
Na severnem odseku bojišča je potekel dan v splošnem mirno. Sovjeti so včeraj izgubili 184 oklepnikov.
Pred pristaniščem Jejskom ob Azovskem morju so lahke nemške pomorske enote potopile sovražno topničarko.
Na bojnem področju pri Izjumu se je v zadnjih tednih posebno odlikoval 49. oklepni zbor pod vodstvom generala oklepnega orožja Henritzyju.
Daljnostrelne baterije vojsne mornarice so streljale na oddelek sovražnih bojnih ladij pred angleško obalo in zanetile na eni bojni enoti požar.
Preteklo noč je močan oddelek angleških letal ponovno napadel področje velikega Berlina. Nemški nočni lovelci so s sodelovanjem protiletalskega topništva in zaromatnih baterij razkropili oddelek sovražnih bombnikov, tako da sovražnik ni mogel izvršiti nameravanega strunjenega napada. V nekaterih mestnih okrajih in v okolici prestolnice so nastala deloma velika razaranja. Prebivalstvo je imelo neznatne izgube. Posamezna sovražna vzmetirjevalna letala so metala brez načrta bombe tudi na druge kraje državnega ozemlja. Letalske obrambne sile so po dosedanjih ugotovitvah sestre

1116 47 angleških bombnikov, 8 nadaljnjih letal je izgubil sovražnik včeraj nad zasedanim zahodnim ozemljem.
Vojna mornarica in letalstvo sta potopili v mesecu avgustu 3 križark, 6 rušilcev, 1 podmornico, 1 ladjo za iskanje min in 5 hitrih čolnov ter poškodovali 1 oklepnic, 10 križark, 9 rušilcev, 5 hitrih čolnov

In še 5 nadaljnjih enot vojne mornarice. V nadaljnjem je bilo uničenih 70 trgovskih ladij s skupno 377.000 tonami ter 4 prevozne ladnice, 125 nadaljnjih ladij s skupno 580 tisoč tonami je bilo zadetih. Poškodbe dela zadetih bolnih in trgovskih ladij so tako hude, da se lahko računata tudi z njihovo izgubo.

Nemška vojska kljubuje silovitim sovjetskim udarcem na vsem bojišču

Berlin, 2. septembra. a. O trenutnih vojnih nastopih na vzhodnem bojišču objavlja mednarodna poročevalska agencija sledeče:
Medtem ko je dan na večini bojišč potekel sorazmerno mirno, je prišlo zahodno od Miusa, pri Harkovu, Sjevsku in pri Jelniji vnovič do silovitih bojev. Na podlagi ogledniških dognanj v zadnjih dneh se je lahko ugotovilo, da Sovjeti dovažajo na srednje in severno bojišče nove sile in da hočejo obenem ojačiti svojo južno ofenzivo. Tako so tudi ob srednjem Donjevu, kjer je zadnje dni vladalo zatiseje, Sovjeti nakopili veliko število strelskih divizij, oklepniških oddelkov in ogromno topništva. Sprito takšnega stanja je bilo upravičeno mnenje, da je nasprotnik dokončno opustil vse načrte za uničenje divizij na tem odseku, in sicer s pomočjo obkoljevalnega manevra na severnem in južnem krilu, in da je sklenil obnoviti silne čelne napade, ki so glavna značilnost vseh obdobjih letošnje poletne ofenzive. Nemško ogledništvo je nadalje opazilo, da se načrtno

umikajo številni sovražni oddelki, ki so bili potolčeni in zdesetkovani. Majhno število sil, ki jih je bilo opazilo v teh sovražnih oddelkih, je neizpodbitno dokaz o tem, da so pri nedavnih bojih Sovjeti imeli hude izgube. V zvezi z učinkovitimi napadalnimi nastopi nemških čet na južnem delu bojišča poročajo, da so nove nemške obrambne črte postale nedotakljive kljub ponovnim napadom sovjetskih oklepnikov in da je razbremenjeni nastop neke druge nemške skupine obušno napredoval in ni dovedel le do nove pridobitve ozemlja, pač pa tudi do uničenja poljskih oklepniških oddelkov. Zaradi načrtnega umika nemške črte na odseku pri Vorosilovgradu se je bojnata črta vnovič skrčila, nakar je nemško ravstvišvo dobilo možnost, da je izvedlo razsvetlitev novih rezerv. Na odseku pri Harkovu nemške čete še naprej zadržujejo z napadalnimi nastopi sil, hudih sovražniških udarcem. Nemci izrabijo vsako ugodno priliko, da obkolijo in uničijo s silovitim močnimi nasokli sovražnikove oddelke, katerim se je posrečilo vdreti in nastopiti za razsvetlitev branilcev. Samo na tem odseku je obrambno in napadalno orožje onesposobilo 47 boljsjevskih oklepniških vozil. Posebno uspešni so bili napadi, ki jih je na 1000 nemških letal predvčerajšnjim izvedlo nad sovjetskimi zvezami in napravami. Predvčerajšnjim so Rusi izgubili več kakor 185 oklepniških vozil in 350 motornih vozil, kakor tudi navadnih vprežnih vozil, veliko število avtomobilov pa je bilo poškodovanih.

Nemški glas ob peti obletnici vojne

Berlin, 2. sept. s. Ob peti obletnici začetka vojne je nemški podnačelnik za tisk Sundermann zastopnikom tujega tiska pojasnil zgodovinsko odgovornost za vojno, ki je bila Nemčiji vsiljena, ker so hoteli uničiti njeno obnovo in jo do kraja pobiti. »Hitlerjeva politika«, je dejal Sundermann, »je šla za tem, da bi se ustvarila urejena in močna Evropa, ki bi se lahko upirala smrti in groznim boljševizmi. Vrsta zmag, kakor jih v zgodovini še ni bilo, ni naplula nemškega naroda, ki ni nikdar sanjal o tem, da bi izbral za svoje narodostno vzpostavilo politično vladno ali svetovno gospodarstvo ali, zgodovinski boj proti boljševizmu je prav za prav borba za obstoj in svobodo Evrope.«
Dotaknil se je hladnega imperializma, ki je značilen glede vojnih ciljev sozvezne zveze, ter pripomnil, da je zahteva po brezopojni vdaji, kakršno so sklenili na sestanku v Casablanči, dovolj jasno dokazuje slepoto ti-

stih, ki menijo, da bi z evropskimi narodi lahko ravnali kaor z zamorskimi plemeni. Če se je Stalin odločil, da bo po vsem svetu ustanovil sovjetske republike, potem je nemški narod, močeno po svoji nacionalni socialistični organizaciji, odločen, braniti se do skrajnosti.
Dogodki na Danskem, ki so sprožili uvedbo obsednega stanja
Berlin, 2. sept. s. O dogodkih, ki so se nedavno dogodili na Danskem in so privedli do razglasitve obsednega stanja, je DNB objavil sledeče podrobnosti:
Zadnje tedne pred razglasitvijo izrednih ukrepov so se sabotažna dejanja vrstila v obsegu, ki je povzročal skrbi. Danski in britanski agentje so se s padali spustili na

Dansko, da bi sodelovali pri pripravljanju sabotažnih dejanj, vrh tega pa se je močna nasprotnikova propaganda iz Anglije vrgla na Dansko. V večjih krajih kakor so Albor Aarhus, Odense in v samem Kopenhagnu je prišlo do več stavek. Čeprav lahko označimo vedenje nemških vojakov za zgledno in so to tudi potrdile danske oblasti same, jih je prebivalstvo v vedno večji meri izživalo in so morali zato zaradi svoje obrambe večkrat zagrabiti za orožje. Neizpodbitno je dokazano, da so Angleži hujskali k sabotaži in podpirali dansko prebivalstvo z vsami sredstvi. V poročilu, ki ga je londonsko radio objavil 29. avgusta, je dobilo vse to dobesedno potrdilo v sledečih besedah:
»Ni mogoče izključiti, da je danska revolucija prvi člen v veriigi prevratnega gibanja, ki je organizirano po vsej Evropi, čigar uspešnost in začetek so sprožila najvišja zavezniška poveljstva.«
Prav tako je v londonskem radiu razlagalec Patrick Laowy odkrito priznal:
»Sabotažna dejanja na Danskem se v vedno večji meri pojavljajo, in sicer v glavnem s pomočjo padalcev.« Končno je londonski list »Star« zatrdil, ki je poskus že spodbeljal, da prevladuje v Londonu mnenje, da je bilo dansko ustajniško gibanje prano. Nemška poluradna agencija poudarja, da je danska vlada izjavila, da ni sposobna izdati potrebne ukrepe za obrambno miru, in nato ugotovila, da je bilo poveljstvo nemških sil na Danskem prisiljeno razglasiti nad vso državo obsedno stanje. Zaradi tega je danska vlada odstopila. Glede dejanskega položaja na Danskem zatrjuje DNB, da so bile preostale enote danske vojske demobilizirane in razorožene. Večina enot vojnega brodogoja je bila spravljena na varno, dočim je bil odpor na nekaterih krajih ob Drav majhnih izgubah z lahkoto strl.
Kralj in prestolonaslednik se najbata v svojih gradovih. Medtem je bil vseposvoda vzpostavljen mir. Le v enem primeru je moralo nastopiti vojaško sodišče, ki je sodilo nekega moškega in neke dekle,

Blagoslovljeni vsi, ki s pošteno voljo pomagajo rahljati grudo, na kateri bo čut vsakojednostni ter mednarodne pravičnosti vzklik, se okrepil in dozorel. Blagoslovljeni vsi — pa naj bodo člani te ali one vojskajoče se skupine — ki s prav tako dobro voljo ter s pogledom na resničnost sodelujejo, da bi se svet premaknil z usodne vrtne točke med vojno in mirom, na kateri je danes zastal. Blagoslovljeni vsi, ki sebe in svoje ljudstvo branijo pred krivičnimi nacirani in pred vplivom nebrzdanih strasti, pridno sebičnosti in nezakonito željo po oblasti. Blagoslovljeni vsi, ki pristihnejo ponižnim prošnjam mater, ki so dale Heljine otrokom, da bi rasti in veri in v dobrotljivosti, ne pa, da bi ubijali ali se dali ubijati. Blagoslovljeni tudi vsi, ki pristihnejo trpkemu roletju družin, ki so bile po prisiljenih ločitvah ranjene do smrti; blagoslovljeni vsi, ki pristihnejo vedno bolj gorečemu klicu naroda, ki po tolikih žrtvah, trpljenjih in žalostih ne želi drugega za življenje kakor mir, kruh in delo. Blagoslovljeni naposed vsi, ki razumejo, da je veliko delo novega in resničnega reda med narodi nemogoče, če ne dignemo pogleda ter se zazremo v Boga, ki vlada in urejuje vse človeške dogodke ter je najvišji vir, varuh in merilce vsake pravičnosti in slikerne pravice.
Toda gorje tistim, ki se v sedanjem strašnem trenutku ne zavedajo odgovornosti za usodo narodov ter med ljudstvi netišo sovravnost in spore, ki zidajo svojo moč na krivici, ki stiskajo in mučijo nebojilne in nedolžne, kakaj božja jeza bo prišla nudnje do konca!
Naj boži Odrašenik, ki so iz Njegovih ust privrele besede: »Blagor miroljubnim!« razsvetlilne oblasti in voditelje narodov, naj vodi njihove misli, čustva in odločitve, naj jim podari notranjo in zunanjo moč, da bodo pogumno pramagali vse ovire in nezaupanja ter nevarnosti, ki prežijo na poti pripravi in izpolnitve pravičnega in trajnega mira! Njihova modrost in smernost, njihova moč in volja naj zlijajo žarek uteha na mejnik pote vojne obletnice, oblitim s krvjo in solzami; naj prinesejo preostalim žrtvam velikega spopada, ki so jih ukrotili stisko in bolečine, veselo upanje, da se to leto ne bo končalo v temi trpljenja in razdejavanja, marveč da bo v njem zasijala zora novega življenja, bratske sprave, složne in marljive obnove.
V tem upanju dajemo vsem našim dragim sinovom in hčeram po vsem katoliškem

Predsednik turške vlade obiskal italijansko razstavo v Smirni
Smirna, 1. septembra. a. Predsednik turške vlade Saradzoglu je obiskal italijanski paviljon na velesojmu. Sprejel ga je in ga spremljal italijanski konzul. Predsednik turške vlade se je podrobno in živo zanimal za razstavljenno blago.
Sicilski list o Churchillovem govoru
Rim, 2. septembra. a. »Giornale di Sicilia« piše o Churchillovem govoru ter pravi, da je bil angleški ministriški predsednik zelo previden in naravnost spreten, ko je govoril o kodljivem vprašanju odnošajev z Moskvo. Churchill ne skriva, da ruski zavetnik še vedno z nekim pridržkom spremlja angleško-ameriško strategijo, toda te svoje pridržke opira na »bo« in na »stoda«, to se pravi na tisto, kar stvarnost in nujnost, časovne in krajevne okoliščine ter praktične možnosti in neposredne uspehe zapleta v nejasnost. Churchill pravi, da imajo Rusi čisto prav, če zahtevajo drugo bojišče, še več, pravi celo, da jih popolnoma razume, in da on ne misli samo na drugo, temveč celo na tretje bojišče. Pripomnja pa, da »je kako bojišče dosti lažje imeti, kakor pa ga upostavititi.«
Glede nameravane konference v treh člankar smatra za verjetno, da Stalin spriče vojnih nujnosti misli, da se sodelovanje ne more več omejevati na zakon o posojanju in dajanju v najem ter na dobavo vojnega blaga, pač pa da hoče moskovski diktator razčistiti še druga vprašanja, preden bi se sestal z Rooseveltom, t. j. s tistimi Združenimi državami, ki uganjajo prav tak imperializem kakor on. »V tem je tista nujnost,« končuje list, »pripravljalnega sestanka treh zavezniških zunanjih ministrov, o katerem se sdi, da je do njega res prišlo.

Churchillov prihod v Washington

Ostal bo tam več dni ter nadaljeval z razgovori, ki so se začeli v Kanadi
Buenos Aires, 2. septembra. s. Angleški ministriški predsednik Churchill je s svojo soprogjo prispel v Washington, kjer je gost Bele hiše.
Buenos Aires, 2. septembra. s. Po svojem prihodu v Belo hišo je angleški ministriški predsednik povedal, da bo ostal v Washingtonu več dni.
Visoki uradniki Bele hiše so izjavili, da bosta Roosevelt in Churchill nadaljevala z razgovori o vojaških vprašanjih, ki so se začeli v Quebecu. Churchillov prihod ne pomeni začetka sestanka, pač pa dokončanje tistega, s čemer so bili začeli v Kanadi. Visoki uradniki iz Bele hiše so tudi pripomnili, da ta obisk ne bo izključno posloven obisk, kakaj predsednik upa, da mu bo vsaj delno dal značaj prijateljskega obiska.
Angleškega ministrskega predsednika in njegovo soprogjo je ob njenem prihodu sprejel Roosevelt.
Bern, 2. septembra. s. Opača se nasprotje med pisanjem časopisov to in onstran oceana glede uspehov sestanka med tremi velikimi zaveznicami. Medtem ko je »Washington Times« včeraj zapisal, da se na podlagi poročil iz nezanesljivejših virov lahko trdi, da se ni mogoče računati s hitrim razčiščenjem položaja med Sovjeti in zaveznicoma in da je 90 odstotkov tega dela še neopravljenega, odgovarja »Times« iz Londona, da razgovori med Edonom in Majskim dobro napredujejo in da upravičeno upanje, da pride do takšne izmenjave mpa, da bo mogoče prečesati čisto vsa cv-

Imenovanje likvidatorja za bivšo fašistično stranko

Rim, 1. sept. s. Za glavnega likvidatorja bivše fašistične stranke v vsej Italiji je bil imenovan gr. Uff. Ezilio Valentini, glavni nadzornik vrhovnega državnega računovodstva. Uppniki bivše stranke, zveze, nižja oblastva in direktorji lahko predložijo svoje utemeljene vloge finančnim ravnateljem posameznih pokrajin, ki bodo podatke pregledala in jih nato predložila likvidatorju v Rimu.

Konferenca angleškega, ameriškega in ruskega zunanjega ministra v Kairu — Predhodnica sestanka treh v Moskvi?

Stockholm, 2. septembra. s. Poročila, ki prihajajo iz britanske prestolnice, povedo, da v Londonu Majski in Winand pripravljata prvo konferenco zunanjih ministrov Anglije, Združenih držav in Rusije, ki bo v Kairu. V londonskih političnih krogih ne izključujejo možnosti, da utegne biti ta sestanek predhodnik srečanja med Churchillom, Rooseveltom in Stalinom v Moskvi. Nek sovjetski diplomat je v razgovoru s članikarji izjavil, da hoče Stalin čimprej sklicati konferenco treh.

Izredni komisar pri filmskem zavodu Luce

Rim, 1. sept. s. S kraljevim ukazom od 30. t. m. je bil imenovan dr. Giuseppe Sapuppo, pooblaščen minister, za izrednega komisarja narodnega zavoda LUCE v vsemih pravicami in pooblastili, ki jih ima sicer predsednik upravnega sveta navedene ustanove.

Slovenski komunisti v luči svojih najnovejših zločinov

V svoji onemoglosti napadajo le osamljene vasice, oddaljene od večjih središč, kjer ropajo revno ljudstvo - Vsa druga njihova dejanja so nepomembna, zaradi katerih trpi le civilno ljudstvo

Ljubljana, 28. avgusta.

Zalostni Žužemberški dogodki so za nami. Komunistična propaganda jih je le na kratko taktično omenila kot enega najslavnejših komunističnih »osvobodilnih« dejanj. Rezultati teh »osvobodilnih« bojev so javnosti predobro znani. Žužemberčani, žive priče komunističnih strahot, bodo s strani sodniki dejanj podvajani razbojniških tolp v tem slovenskem trgu. Človek, ki bere komunistične laži, bi menil, da je ta samotni kraj kakšno važno cestno ali železniško križišče, da je tam kakva velika vojna industrija, kaka arzenal, da se je izplačalo v njegovi okolici žrtvovati toliko življenj. Vsega tega pa v tem majhnem trgu ni! Žužemberk je imel le lepo sodno postopje, veliko šolo in nov zdravstveni dom. Vse to je postavil s svojimi žulji slovenski kmet, neumorni Kranjec. Vse te stavbe so komunisti pred svojim sramotnim begom iz Žužemberka minirali, pognali v zrak in zažgali. Žužemberški starčki, žene, dekleta in otroci so se v teh težkih dneh zatekli v cerkev. Bila je polna, skoro pretesna za toliko množice. In kaj so storili komunistični »osvobodilci«? Streljali so v cerkveno vrata, da bi strelji zadeli nedolžno nezaščiteno in neoboroženo ljudstvo. Ali more še sploh kdo soditi tako dejanje za »osvobodilno«?

Pri Žužemberku razpršene komunistične tolpe so dobile po tej »osvobodilni« akciji od komunističnega vodstva novo, že preizkušeno povelje: razhod in nove akcije, ropanja po osamljenih vaseh, kajti ušivi in raztrgani člani so celo že brez soli, polit. komisarjem je pa tudi že pošla zaloga naropane masti, moke, mesa, da morajo izpod zemeljskih jam in zaklonišč.

Del roparskih tolp se je umaknil v kočevaske hribe in med begom oropal vasi Biate in Rakitnico pri Dolenji vasi, nato pa se umaknil v Belo Krajino in v Gorjance, od koder so posamezna krvela ropala in kradla po vaseh, drugi del se je pa umaknil pred zasledovanjem čez Veliko goru in Slemo na Notranjsko, zlasti v Krimsko področje.

Požig cerkve in kmečkih domov v Beli cerkvi

Ze v nedeljo, 8. avgusta, so umikajoče se komunistične tolpe spustile na Belo cerkev nekaj rafalov. Istega dne je vojaštvo popoldne obstreljevalo vse to področje s topovi iz St. Jerneja in Novega mesta ter bombardiralo iz letal.

»Komunisti so se razpršili po Oreškju in Višnji vrhu. Popoldne so fantje ujeli v neki zidanci tri člani umikajoče se skupine. Ki so povedali, da sta v tem predelu Čankarjeva in Gubčeva brigada. Štab Čankarjeve brigade je bil v Gor. Toplicah, medtem ko je bil štab Gubčeve brigade v Smarjeti. Ujetniki so izjavili, da je pri napadu na Žužemberk padel poveljnik Dražan in da so imeli veliko izgrube.

V ponedeljek se je napad ponovil in ljudje iz Drage so se morali umakniti v Belo cerkev. Istočasno so roparske tolpe iz Družinske vasi drvele proti Beli cerkvi in se ji približale. Najprej so zažgali neko gospodarsko poslopje. Nevarnost je bila, da se vžge tudi župnišče, kar pa so preprečili. Zločinske tolpe so nato z metalcem min vžgale cerkveni stolp, ki je začel goriti in se je kmalu zrušil na cerkev, da se je prav tako vnela. Škoda je velika.

Ker je vas gručasta, je nevarnost požara grozila vsaj vasi. Ob svitu ognja so vojaki vztrajali v boju s komunisti, ki so opravili svoje satansko delo med petjem in vriskom ter igranjem harmonike ter klicem na prejšnje. Vsako njihovo prizadevanje pa je bilo zaman. V noči na 12. avgust so se komunisti po vsem pustoševju, ki je prizadelo marljivo Belocerkovčane, z velikimi izgubami umaknili. Posestnik Pavlin iz Družinske vasi je peljal mrtve in ranjene na enem vozu, tri vozove mrtvih so pa odpeljali komunisti sami. V Smarjeti so dne 10. avgusta pokopali 6 članov roparske tolpe, na Vinjem vrhu pa so našli petnaest mrtvecev, med njimi tudi dve komunistki.

Ljubljana

Koledar

Četrtek, 2. kinovca: Stefan Ogrski, kralj; Elpidij, škof; Kalista, mučenica.

Obvestila

Prodaja skute

Prehranjevalni zavod za Ljubljansko pokrajino sporoča, da bodo v mesecu septembru spodaj našteje trgovine z živilski prodajale za poskušnjo skuto proti živilski nakaznici, in sicer največ 250 gr na osebo.

V dokaz, da je stranka skute prejela, bodo morale trdke pritisniti svoj žig na za to določeno prostoro na hrbtni strani prejemnikove živilske nakaznice.

1. Mencinger Stefan, Smartinska c. 10;
2. Marinko Jože, Ljubljana; 3. I. Buzzolini, Ljubljana; 4. S. Jurčić, Palača Slavije; 5. Marija Zora, Bleiweisova 36; 6. Janež A. V., Ulica 3. maja; 7. Avsee S., Ljubljana, Bežigrad 13; 8. Anton Legat, Miklošičeva cesta 28; 9. Slamič Franc, Ljubljana; 10. M. Kovarčič, Miklošičeva 33; 11. Pezdri Ivan, Gradišče; 12. Verbiš Anton, Stritarjeva; 13. Železnišaraka nabavljalna zadruga, Ulica Soške divizije.

Opozorjamo na nocojšnji javno produkcijo prof. Sestovih gozencev na šoli Glasbene Matice. Produkcija bo točno ob 7. uri v Franciški dvorani. Spored in sedeži so na razpolago v Knjižarni Glasbene Matice, pol ure pred začetkom pa pri blagajni Franciškianske zadrave. K produkciji va bimo.

Duhovne vaje za gospe in matere bodo v Lichtenurnu od 12. do 16. septembra. Pri-lika bo tudi za zaprite duhovne vaje. — Prijavite se na predstojništvo Lichtenurnovega zavoda v Ljubljani.

Takšen je bil zaključek komunističnega napada na Belo cerkev. Komunisti so odnesli krvave butice, trpelo je pa le delovno ljudstvo in nihče drugi. V spomin na te bridke dni bodo ostali deloma požgana cerkev in požgnani kmečki domovi.

O groznih komunističnih zločinih v metliški okolici smo že poročali. Sedaj še o njihovih pustošenjih v zadnjem času.

Komunistične tolpe napadajo le osamljena, od središč oddaljena naselja

Da komunisti napadajo zlasti skoraj izključno le osamljene vasice in naselja, ki so daleč proč od večjih središč, naše ljudstvo predobro ve. Večina zločinov in nasilij ter ropov so komunistične tolpe izvršile prav v najbolj revnih hribovskih vaseh, kjer jih ni omeščala niti klečeča slovenska mati, ki je prosila, da jim vendar pustite vsaj nekaj živil za prehrano. Največja grozodejstva so komunisti v zadnjem času izvršili v Beli Krajini in v metliški okolici. V varstvu gozdov prihajajo v osamljene kraje in delajo nasilstva ter zločine nad neoboroženim in od komunističnih zločinov že popolnoma zbeganim delovnim ljudstvom.

Kakor smo že poročali, je moralo iz metliške okolice veliko število — okoli petdeset zavednih, neuklonljivih katoliških družin iz Zelenheja, Draščev, Radovice, Krašnjega vrha, Bojanje vasi, Suhora, Berče vasi, Bušnje vasi, Lovkvice, Gabrovca zaradi komunističnega nasilja in večnega strahu za življenje zapustiti svoje drage domove, na katerih so oni in njihovi predniki od roda do roda skromno, toda zadovoljno živeli. Ločiti se od rodne grude, ki so jo desetletja redili žulji njegovih rok in jo je napajal znoj njenega čela, grude, s katero je tako rekoč zrasla slehernna žilica njegovega srca, je za Belokranjca tako boleče, kot smrt sama. Toda ni šlo drugače. Treba je bilo rešiti sebe, treba rešiti zlasti otroke. Tako si se, dragi belokranjski rojak, s krvavečim srcem trgalo od svoje ljube domačine. Tam se je vzpenjal tvoj skrbno obdelani, kot punčica trojega očesa negovani vinograd, ki ti je za letošnje jesen obetal obilo sladke kapljice. Tam so se razprostirale tvoje njive, na katerih se je bohotil krompir, koruza, fižol. Tvoj poslednji pogled je objel valujoča žitna polja, ki so že začela zoreti in ležala pred teboj kakor plivajoča zlata jezera. Tvoje oko, ki nikoli ni bilo vajeno jokati, se je orosilo in bolečina je stisnila tvoje srce, iz ust pa se je zaslišal bridki vzdih: »Kdo bo letos žel mojo pšenico?!

Dozorel je ječmen. Neke noči so se pojavili po vaseh oboroženi tolpačji, to pot v vlogi kolhoznih priganjačev. Zgnali so skupaj vaščanke s srpi in vaščane z vozmi in ječmen je odpotoval v njihova skladišča, da počeka mlače. Dozorela je rž, dozorela pšenica. Komunistični kolhozni priganjači so imeli polne roke dela, da so zgnali skupaj zadostno množico ženjje in voznikov. Na Radovico in na Suhorju so roparji določili nekaj podov kot skladišča za to naropano »belogardistično« pšenico. Skladišča so bila polna. Že so nekaj pšenice na hitro omlatili in jo poslali v mlin, da bo kruha, ko bo velika kolhozna mlače. Že so se roparji veselili, kako bodo to leto s tekotom jedli kruh, ki so ga pridelali tuji žulji in tuj znoj. Izkazalo pa se je, da je bilo njihovo veselje veliko prezgodnje. Prišel je 25. julij in nenadoma se je pojavilo vojaštvo na vsem terenu od Suhorja, preko Radovice do Vivodine Pod varstvom pogumnih metliških legionarjev so se začela prazniti skladišča pšenice na Radovici in Suhorju. Zlato pšenično klasje je nastopilo pot v Metliko, da poišče svoje prave gospodarje. In našlo jih je. Čez sto

voz pšenice je bilo tiste dni prepeljane v Metliko in ubogi begunci, oropani svojega imetja in svojih domov, imajo vsaj to tolažbo, da jim v tem letu ne bo treba jesti tujega kruha.

Pogreb dveh partijcev in pokop navadnih rdečih vojščakov

V ponedeljek, 23. avgusta, je na Gabrovcu pri Metliki padlo devet komunistov, naslednji dan v torek pa deset. Med drugimi sta padla tudi v Španiji izveščani komunist Ivan Ivec iz Metlike, ki je šel med tolpe že prav v začetku te zločinske akcije, in Silvester Pečarič iz Čuril pri Metliki, ki je med te tolpe vstopil letos 7. febr. Ta dva svoja padla razbojnika so komunisti priznali za svoja in so ju naslednje dni z vsemi častmi pokopali na Suhorju. Ostalih sedemnajst pa so slekli, jih take pripeljali na suhorsko pokopališče, ljudem pa razglasili, da je to sedemnajst »belogardistov«, ki da so jih oni na Gabrovcu pobili. Nato so na pokopališču po njih pljuvali, jih brcali z nogami in tudi ljudi silili, da so delali isto in kričali: »Fuj, izdajalec. Slednjič so jih zbrali v jamo in zagrebli. Tako so komunisti svojim padlim tovarišem pripravili res pravilen, vreden in dostojen pogreb, kakršen izdajalcem pristaja.

Uspehi drugih komunističnih nastopov v okolici Mirne peč in Novega mesta so javnosti deloma znani. Trpelo je zlasti civilno ljudstvo, saj to gre tudi v račun komunističnim voditeljem. Prav nič drugače ni bilo na Notranjskem pri Preserjih, Borovnici in Rakitni. Kjerkoli se pojavijo roparske skupine, povsod prinašajo nesrečo in lastnemu ljudstvu, ki ga hočejo po vseh zločinih še naprej slepiti s svojo lažno propagando. Zaradi komunističnih laži ne bo odveč, če ponovno spregovorimo o zločinskih napadih na osamljene vasi v okolici Borovnice.

Požig Sabočeva in ropanje po vaseh

Komunistična propaganda skuša prikazati javnosti napad roparskih tolp na okolišče borovniške vasi kot velik vojaški uspeh. Notranjecem je pa predobro znano, kako je bilo pri Borovnici. Plašljivi politikomisarji hočejo na vsak način prikriti polom, ki so ga tod doživle njihove ušive in razcapane čete. Rezultati njihovega napada so: večje število ubitih komunistov, požig lepih domačij v Sabočevem in ropanje po drugih vaseh. Vse drugo so storili le iz strahu, da jih ne bi zadela glavnina domače obrambe, pred katero so se morali umakniti po svojem izvršenem »poslanstvu« ropih in požigih.

Mar komunistično vodstvo misli, da bo naš delaven človek po vseh lažeh še nasledil komunističnim nakanam? Ljudje še niso pozabili komunističnega ropanja v Ohonci, Brezovici in Niževcu, zato tudi prav razumejo komunistično taktično postopanje in njihovo propagando ter komunistične grožnje, katerih se ne boji ljudstvo danes več. Zločinci oziroma njihovi skrivni pomagači so celo izdajali lističe in z njimi dovolj jasno proglasili svoje poslanstvo z besedami: »Pomislite in odločite se! Ali se prestanete in ostanete živi, ali pa ostanete zagrizeni ter uničite sami sebe in svoje domačije!«

Popis ubitih napadalcev

Nad Landovcem so našli dvoje trupel ubitih napadalcev. Prvi je bil moški, star približno 30 let, 1,75 cm visok, obelčen v svetlorjavo progaste pumparice, rumenkasto srjace ter zeleno jopico na zadrgo. Na modri čutarici je bilo ime Kristof. Brško.

ne je bil pokojni komandir čete, ker je imel na rdeči podglji zvezdico z dvema navpičnima črtama. Na dan pogreba so našli še nekatera imena in živilsko karto na ime Smolej Ana, Sv. Kržiž 49. Na listu so bila imena: Jerca Cop, Ivan, Marija in Franc Račinger.

Približno 800 metrov od tod so našli še eno truplo. Pri tem mrtvecu niso našli nobenih dokumentov. Nosil je rdečo sportno ovrtno ruto, na sebi je imel jopico zelene barve.

Nad Zgoranj Brezovico, in sicer pri Vrški so našli še eno pokopano truplo. Ubiti je bil srednje postave, svetlorumenih las, na rokavu je imel tri navpične črte in črko P. Nosil je modro baretko.

Ujeli so več članov roparske tolpe, med njimi 30 letnega Bačarja Franca iz Blejske Dobrave, bivšega uslužbenca v tovarni v Javorniku. Ujeti se je silno neugodno izražal o eiganskem življenju in tolpah ter pripovedoval tudi o ropanju v Rakitni, kjer so komunisti pobrali 25 glav živine ter okradli vse najrevnejše ljudi, ki so jih kleče rotili, naj jim vendar pustijo nekaj živil. Komunistom je bila seveda vsaka beseda odveč in izropali so tudi najbednejše do poslednje trohice moke in živeža.

Številni ujetniki pripovedujejo o neznosnem stanju med tolpami, kjer jih strahujejo s samokresom zagrizeni partijski politkomisarji v družbi svojih priležnic in izbranih zaupnikov. Tako je pripovedoval na Blokah prijeti ujetnik, da je v Krimskih gozdovih na desetine gnijočih človeških trupel, ki so jih telesno in živčno izžrpane tolpe pustile kar nepokopane na svojih begih.

Tolpe pa so zadnje čase še posebno zbegane. Po vseh umorih, požigih ter nasiljih in neznosnem življenju je med njimi kljub ustrahovanju vedno več nezadovoljstva. Posamezne skupine iščejo vsepovsod stikov ter komaj čakajo, da bi se rešile komunističnega jarma.

Njihovi priganjači ter partijski zaupniki so zato v nekaterih krajih spet začeli z umori, da bi tako strahovali ljudstvo, da jim pomaga ali vsaj ne preganja, na drugi strani pa pajoje o novem vodstvu, ki je za vselej preprečilo zločine posameznih komunističnih tolp. Naše ljudstvo seveda predobro pozna vse te nakane, zato je tudi zama za vsa komunistična propaganda in zama nekatere taktične poteze posameznih komunističnih skupin v nekaterih krajih, kjer se hočejo rdeči krvniki preleviti v nove suknje, v notranosti pa so ostali krvočolni človeški volkovi in morilci.

Novi zločini

Po zahrbtnih komunističnih zločinih blizu Hinj ter v Sodražici, o katerih smo že poročali pred dnevi, sta pod komunistično zločinsko zahrbtnostjo spet padla dva dobra naša fanta Lojze Malenšek in Ludovik Markovič iz Stične. Vsa stiška dolina tja do Krke je pod vrisom tega groznega zločina. Nista bila domačina, tod sta iskala kruha pri dobrih ljudeh. Malenšek je doma iz Rake na Dolenjskem, Markovič pa iz St. Ruperta. Morilci so ju dobili v nekem »skednju, kamor sta se zatekla pred četrtkovo nevihto. Tiho in zločinsko so se pripizlali do njiju in ju ubili, nato pa zbežali.

Vsi zločini in strahovanja pa ne bodo uklonili ljudstva, da bi prenehalo z bojem proti svojim uničevalcem. Ljudstvo se je odločilo na svoji zemlji uničiti za vsako ceno poslednjega komunističnega in njihovega somišljenika, ki so nam v deželo prinesli največje nesrečo.

Sedaj ljudstvo že samo preganja morilce

Da je temu tako, navajamo le en primer iz Grubovega. Tu so pred dnevi štirje kmečki fantje sami napadli komunistično krvelo in pobili 4 morilce, ki so jih presenetili prav blizu njihovega taborišča.

Boj proti komunistom na naši zemlji se neizprosno nadaljuje in prehaja v novo razdobje. In to nam je poročstvo, da na naši zemlji komunizem nikoli ne bo vladal, četudi je zato žrtvoval vse svoje najboljšje moči ter poslal za dosego svojih ciljev v nesrečo toliko zasleplencev, o katerih so mnogi že spregledali in se vračajo na pravo pot, ki je edino zagotovilo za naš obstanek.

Skrivnosti z nevidnega bojišča

Vohunski spomini iz prve svetovne vojne

»Ta ženska je eden najbolj delavnih, najbolj sposobnih, pa tudi najbolj divjih in okrutnih voditeljev sovjetske vohunske službe. To je satan, zli duh, ki divja po Rusiji ter je spravil v smrt že na stotine carjevih privržencev iz vseh slojev in iz vseh krajev. Pred njo ni nihče varen. Zdi se, da zna izvohati celo tisto, kar bi človek samo sanjal...
Toda najina dolžnost je, da sva močnejša in bolj prevejana kakor ona. Morava to bitil Morava se izogniti njenim tipalkam, ki so kakor tipalke morskoga polipa. Morava rešiti carja, našega baltijsku, očeta in dobrotnika vseh Rusov!«

Pri teh besedah je grofica na široko odprla oči, ki so se ji začele blesteti v vnetem navdušenju. V njih je gorela nekroteljiva vera in zvestoba, kakor je do tedaj še nisem nikoli nikjer videl. Tisti ognjeni pogled je celo do mene imel čudno, nerazložljivo moč. Podjarmil me je in me ovsajal za tisto, za kar bi se sam morda ne bil nikoli iz vsega srca in do kraja ogrel.
Ko sem poslušal svojo novo tovarišico, ki je vsa drhtela od navdušene vere v svojo stvar in v njen uspeh, se me je lotila misel, da naju nič in nihče ne bo mogel ovirati, da ne bi izpolnila svoje naloge, naj se je ob treznem premisleku zdelo še tako obupna, še tako nevarna in nemogoča.

Ta naloga je bila, da raztrgava verige, v katere je bil uklenjen car — jetnik tam v daljnem Tobolsku, onkraj Uralskih gora, nekje v sibirski stepi.
Ogromna vojna, ki je divjala čez Rusijo več kakor tri leta, bes krvave revo-

lucije, ki jo je zajel zatem, nepregledna vrsta pošastnih grozot in strahot, vse to je ogromno, neskončno cesarstvo Romanovih spremenilo v pekel. Zavedal sem se tega zdaj še bolje kakor tedaj, ko sem dobil naročilo za pot, ki se je morala zdeti obupna.

Toda zdaj, ko sem gledal Mary Beitnerjevi v žareče oči, ko sem slišal njen vroči, prepričljivo šepetajoči glas, sem bil prepričan, da bova zmagovito preokročila to srčno, grozotno, krvavo pregrajo, ki naju je ločila še od Tobolska, cilja najine poti, in od carja, ki ga je bilo treba rešiti.

Na vse to sem mislil tedaj, toda dogodki in dejstva so mi morala kmalu, prav kmalu dokazati, kako prazni ter gradovom v oblakih so bili podobni moji upi.

Tisti večer, ko sva bila dopotovala v Tosno, sva odšla v okolico mesta, da bi pri kakem kmetu dobila zavetišče, kjer bi lahko nemoteno prebila noč, se naspala in si nabrala moči za hudo in dolgo pot, ki je bila naslednji dan pred nama.

Iskala sva že precej dolgo, pa nisva mogla dobiti nič takega, kar bi nama bilo po volji. Kar na lepem pa sva se znašla pred dvema oboroženima človekoma, ki sta se prikazala pred nama, kakor da bi bila zrasla iz zemlje.

Eden izmed teh nič kaj obetavnih neznancev je nosil veliko hlevsko svetilko. To je zdaj dvignil precej visoko, zakaj bil je manjši od naju in nama ni drugače mogel videti obraza. Surovo je zahte-

val, naj mu pokaževa svoja izkazila. Njegov pajdaš pa je med tem, ko sva imela opraviti z onim, držal na naju namerjeno puško. Na obrazu mu je bilo brati, da zanj ne bo nič novega in nič važnega, če bi streljal takoj, ko bi kdo izmed naju storil kak nepreviden in sumljiv gib, ali pa bi skušal pobegniti.

Nisva se dala oplatiiti ter sva začela pripovedovati svojo zgodbo, kar se je dalo dobro. Pripovedovala sva, da sva uboga kmečka človeka, ki greva s trebuhom za kruhom. Počasi sva vlekla na dan umazane papirje, da bi se z njimi izkazala.

Oni grobian nama je potegnil papirje iz rok ter jih približal svetilki. Tam jih je začel skrbno in počasi pregledovati. Ta trenutek je bil za naju kaj kočljiv. Bala sva se, da bi najine listine, ki so bile sicer dobro in skrbno ponarejene, vendarle utegnile vzbuditi pri katerem izmed obeh boljševoikov kak sum. Potem bi naju bili zadržno prijeli, o tem ni bilo moči nič dvomiti. In ker sva vedela, kako se v revoluciji ravna s sumljivci, nama je bilo tudi jasno, kaj naju čaka, če bi naju zaprli.

Tisti pregled je trajal nekaj trenutkov, ki so se nama zdeli neskončno dolgi. Ni in ni jih hotelo biti konec. Oba sva bila na trnju, toda nisva smela svojega nemira in bojzani izdati, zakaj potem bi bila neusmiljeno izgubljena.

Konec koncev je tisti, ki je držal v rokah najine papirje, obrnil svoj razbrzdani obraz k nama, se spatil ter se odurno, pošastno zakrohotal.

(Dalje)

Vremenska napoved za danes poldne (2. septem.): jasno, le v času med 5. in 7. uro za krajši čas težki kopasti oblaki od severa, ki bodo sprožili ponekod nekaj dežja.

53.
V soboto zvečer se je mladi drvar vrnil z visoke planine, kjer je ves teden drvaril in lesoval. Silno se je svoje ženske razveselil, še bolj pa sinčka; kar uba si je stisnil na prsi, da je drvarka zapla:

»Saj naju boš še zadušila!
Sedla sta na klop in tedaj mu je ona povedala, kakšna nesreča bi se bila skoraj dogodila, če ne bi bilo dobre botre vile.
»Zato me je neka slutnja tako begala in mučila, da bi bil najraje kar domov pridrl!
Drvarka pa mu je zdaj povedala še o čudoviti zibelki ter o viliinem prekovanju.
»Kar doma ostanem in počakam prvo nevihto divjega loveca! je sklenil drvar.

Podobice z molitvijo za spreobrnjenje grešnikov, ki je bomo molili ob devedesetnici in ves mesec september, dobite po vseh župnih uradih ali v pisarni Odbora petih prvih sobot, Slomškovi dom, Poljanska cesta, Ljubljana.

Jože Mahnič:
SLAP

V prijaznem smrekovem in borovem gozdiču je ugledal družinico živo barvnih in opojno dišečih ciklamov. Nabral jih je in jih je poklonil.

Kmalu sta začela brnenje elektrarne. V globoki strugi je med skalami bučal potok, preko njega je bil položen na žičnatih vrveh viseči lesen mostič. Dekletu se je ustavljal korak. Tine ji je ponudil roko in jo vodil preko zibajoče se brvi. Njena ročica je kakor drobno, mehko pišče varno počivala v njegovi moški dlani.
Nato sta se počasi dvigala v rahlo vzpet breg. Skalnata soteska z bučnim gorskim potokom se jima je vedno bolj oddaljevala. Vstopila sta v prostran gozd. Objela ju je svečana tišina. Srebrna debela bukev so nemo zrla nanju kakor številni, sloki stebri gotске cerkve. Skozi sočno zelene krove dreves je neslišno pronicalo sonce in risalo po vijoličnorjavih, prstenih in v zvelim listjem nastanih tleh čudovite arabeske...

Nenadoma jima je udarilo na uho orjaško bobnenje. Izza vogla je zavel silen puh. Znašla sta se v mračnem skalnatem okretlju, kakor na dnu ledeniškega brezna. Njive v višini so se iz skrivnostnih bokov žive skale neprestano izvijale vedno nove množice vode, padale v mogočnem, snežnobelem stebru preko zgajlenih, sivorjavih sten, poraslih tu in tam s sluzastimi algami in mahom, in oglušujoče bobnale v globok, zelenomoder tolmun. Bobnenje je bilo tako silno, da so se tresle orjaške stene; zdelo se je, da se bodo vsak hip zamajale in zrušile na dva človeka, ki sta neznamna kot dva mravlji obstala blizu vhoda v to svetlišče, kakor da bi lahko vsak hip našla strahnemu potresu in ruševinam. Od tistega ledenege, kakor sveder neprestano se vijajočega stebra je vela rezka sapa, ki je upokoje gibal in krivencila grmovje in prtilikava drevesca, ki so se bila drznila vsesati v skopo grščice prsti med skalnatimi razpokami po bližnjih poliacih. Tuđi onadva, ki sta stala daleč od slapa, je bilal po obratu njegov mrzli piš. Čez vsa to globel in ves ta hrušč je razprostirala svoje orjaške, črne peruti ujeđa — senca. Visoko gori, nekako tam, kjer so se iz votline valile na dan vode, pa je sijalo poletno sonce in ožarjalo sočno zelene strmine Komarče in spokoje sinji vod neba. Tam se je bočila preko slapa pestrobarna mavrica in kakor čarobna zračna brv vezala oba robova brezna...

Lilijana je ves čas drhtela, se oklepala Tineta in kakor mlada srna z velikimi, plašnimi očmi zrla v postotterjeno življenje velike prirode. Ko sta se spet vrnila v tišino in sonce bukovskega gozda, je vzkljnila čisto tiho, še vsa omaljena od oglušujočega bobnenja, ledenege piša in anako-mernega ritma neprestano se odvijajoče tenčice — slapa:
»Kako lepo, kako veličastno! Zakaj je je ta lepota tudi tako strahna?
Tinetove oči so še vse vročične in ponižno vdane ob silni lepoti prirode zamisljeno zrla prede, ko ji je odgovoril: »V lepoti teh krajev je vedno nekaj groze! In tudi v ljudeh je nekaj trpkosti češmina, brinja in divjega palina naših lasov in pečini Sicer pa je priroda v velktem to, kar smo ljudje v malem. Ni je srečno brez bolesti...
Dekle ga je začudeno in plašno pogledalo. Brčkone ji je bila ta misel preveč nenavadna in vznemirljiva.

(Dalje)